XIV. évfolyam. Budapest, 1924 julius 15. 3. szám.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 K, Félévre 4 K, Negyedévre 2 K aranyértékben | Megjelenik havonta kétszer | SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, I., Országház-utca 30.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Az uj csendőrségi Szolgálati Utasitás

Jelentettük már, hogy az új csendőrségi Szolgálati Utasítás könyvalakban megjelent és hogy azt a m. kir. Belügyminiszter véleményezés végett a kerületi parancsnokságoknak ki fogja adni.

Miután az utasítás csak korlátolt példányszámban jelent meg és így azt nem fogja valamennyi parancsnokság megkapni, annak egyes főbb olyan rendelkezéseit, amelyek a jelenlegi utasítás rendelkezéseitől eltérnek és a csendőrségi szolgálatban újítást jelentenek, alább ismertetjük.

A tervezet egyik rendelkezése szerint a csendőrség minden tagjának jogában áll a csendőrségi szolgálatot érintő bármely kérdésben felsőbb rendelkezés nélkül is bármikor javaslatot tenni. Felhívjuk olvasóinkat, hogy ha a csendőrségi szolgálattal kapcsolatos bármilyen természetü rendelkezésnek az új utasításba való felvételét szükségesnek gondolnák, arra vonatkozó javaslataikat közvetlenül a m. kir. csendőrség állandó tanulmányi bizottságának (Budapest, Böszörményi-út 21. szám) terjesszék be. Minden javaslatot természetesen alaposan meg kell indokolni, hogy a bizottságnak módjában álljon annak okát és célját is megvizsgálni.

A tervezet általánosságban nagyobb terjedelmü a jelenlegi utasításnál. A szervezeti utasítás nélkül — mely a tervezetből kihagyatott — 292 oldalra terjed; 10 fejezetre és 94 §-ra tagozódik.

Az első fejezet a csendőrségre vonatkozó elvi határozványokat, nevezetesen a csendőrség feladatát, működési területét, szolgálati teendőit, a csendőrség egyes parancsnokságainak egymáshoz, idegen parancsnokságokhoz, valamint a polgári hatóságokhoz való viszonyát és végül a csendőrség szolgálatának tagozódását tartalmazza.

A csendőrség működési területét a tervezet úgy szabályozza, mint az jelenleg is szabályozva van, azzal a különbséggel, hogy a m. kir. belügyminisztert felhatalmazza arra, hogy a törvényhatósági joggal biró és rendezett tanácsu városok külterületét a csendőrség állandó működési körébe bevonhassa. A közbiztonsági szolgálat ellátására csak a csapatállományu rangosztályba nem sorolt havidíjasok, altisztek és csendőrök hivatottak, tiszteknek a közbiztonsági szolgálatban cselekvőleg résztvenniök nem szabad.

A csendőrség rendes szolgálati teendőit a tervezet körülbelül a jelenlegi utasítás 27. §-ában foglaltak szerint sorolja fel, de egyenkint felsorolja azokat a szolgálatokat is, amelyekre a csendőrséget igénybe venni nem szabad.

A csendőrség szolgálatát a tervezet államrendészeti, közrendészeti, igazságügyi rendészeti és karhatalmi szolgálatra osztja fel. Az államrendészeti szolgálat körébe tartoznak azok a szolgálatok, amelyeknek célja az állam és társadalom egészének és berendezésének állandó megfigyelése és megoltalmazása (egyesületek, csoportosulások, gyülekezetek ellenőrzése, belső és külső idegenrendészet, ki- és bevándorlás ellenőrzése, sajtórendészet stb.). A közrendészeti szolgálat körébe az egyes emberek személy- és vagyonbiztonságának megóvását, valamint az elemi csapások elhárítását, illetve az azok által okozott károk lehető csökkentését célzó teendők tartoznak; az igazságügyi rendészet a nyomozó szolgálatot és végül a karhatalmi szolgálat a csendőrség anyagi erejének hatóságok részére való rendelkezésre bocsátását foglalja magában.

Szolgálatkezelés szempontjából a csendőrség szolgálata — úgy, mint eddig — rendes, felszólított és ellenőrző szolgálatra tagozódik. Uj a „különleges szolgálat" fogalma, amely alatt a tervezet a polgári ruhában teljesített megfigyelő és nyomozó szolgálatot érti.

A második fejezet a csendőr személyes magatartására vonatkozó határozványokat öleli fel. A csendőrrel szemben támasztott erkölcsi követelményeket — egyenkint felsorolva — különös nyomatékkal hangsulyozza. Különös szigorral tiltja a tervezet mindennemű ajándéknak vagy ingyen ellátásnak bármilyen burkolt formában való elfogadását; ily természetü visszaélés még akkor is fegyelmi úton való eltávolítást vonhat maga után, ha az a büntetőbirósági üldözésre elegendő alapot nem is ad.

Fokozott mértékben követeli a tervezet azt, hogy a csendőrség minden tagja önképzésével a lehető legintenzivebben foglalkozzon, mert a vele szemben támasztott erkölcsi tulajdonságokon kivül igen széleskörü elméleti és gyakorlati képzettségre is szüksége van annak a csendőrnek, aki magát a csendőrségi szolgálatra képessé akarja tenni.

Részletesen felsorolja a tervezet azokat a hatóságokat, parancsnokságokat és személyeket, akiknél, illetve amelyeknél a csendőr szolgálatban és szolgálaton kivül jelentkezni köteles. Azoknál az egyéneknél, akikre a Szolgálati Szabályzat I. részének határozványai érvénnyel nem birnak, a csendőr „jelentem" vagy „jelentkezem" szavakkal jelentkezik, bemutatkozások alalmával a rangosztályba nem

sorolt havidíjasok, altisztek és csendőrök a „tisztelettel bemutatkozom“ szavakat használják.

A harmadik fejezet a belszolgálatot szabályozza. Ide tartoznak a laktanya-, szoba- és istállórend, laktanya- és szállás-szemle, napirend, ügyeleti, készültségi és küldöncszolgálat, megbetegedéseknél való eljárás, öltözködés, vezénylés, összpontosítás, díszkivonulás és a fegyelmi fenyítő hatalom mikénti gyakorlása.

A laktanya-, szoba- és istállórendre vonatkozó határozványok a jelenlegi Laktanya Szabályzattal szemben lényeges újítást nem tartalmaznak.

A „készültség“ és „szigoru készültség“ elrendelése és mikénti foganatosítása részletesen szabályozva van. Készültség elrendelése esetén örsökön a legénység felének állandóan otthon kell lennie; vármegyei csendőriskoláknál a Szolg. Szab. I. r. 481. pontjában előírt készültségi szolgálat, kerületi és vármegyei parancsnokságoknál tiszti, örsökön altiszti távbeszélő ügyeleti szolgálat vezénylendő. Szigoru készültség esetén ezen intézkedéseken kivül még a szabadságolt egyéneket is be kell hivni, annak tartama alatt pedig valamennyi csendőregyénnek — tehát a nősöknek is — állandóan a laktanyában kell tartózkodnia.

Tisztek vezénylésére a m. kir. belügyminiszter és a kerületi parancsnokság, legénység vezénylésére pedig ezenkivül a vármegyei csendőrparancsnokság is jogosult. Összpontosítást 20 főnyi létszámig a járásparancsnok, 120 főnyi létszámig a vármegyei csendőrparancsnok és ezenfelül a kerületi parancsnok rendel el. Sürgős szükség esetén minden parancsnok fel van jogosítva az általa rendelkezésre bocsátható létszám erejéig összpontosítást elrendelni.

Csendőrségi csapatoknak csak a Szolgálati Szabályzat I. r. IX. fejezetében meghatározott ünnepélyeken szabad résztvenniök. Istentiszteleteknél közvetlenül közreműködő csapatként a csendőrség csak akkor alkalmazható, ha helyben honvédség nincsen.

Tényleges állományu csendőregyének temetéséhez a gyászkiséretet mindig, tehát akkor is ki kell rendelni, ha azt más állomáshelyről kell kivezényelni.

A kivizsgálások mikénti teljesítését, valamint a részletes jelentések megszerkesztésére vonatkozó határozványokat a tervezet részletesen megállapítja. Minden kivizsgálás 8 napon belül okvetlenül megejtendő és újabb 8 napon belül befejezendő: ennél nagyobb késedelmet indokolni kell. Függelemsértés, fegyverhasználat, közönséges büncselekmény, őrszolgálati kötelességsértés, lefegyverzés, öngyilkosság és fogolyszöktetés vagy csendőrség őrizetében levő fogoly elhalálozása azonnal kivizsgálandók.

A kivizsgálandó jelentés anyaga címszavak szerint csoportosítandó és pedig: a kivizsgálás alapja, tényállás,, sértett, tanuk, terhelt, megjegyzés, vélemény, polgári illetékesség és mellékletek.

A Szolgálati Szabályzat I. rész 673. pontjában az állomásparancsnok részére biztosított fegyelmi fenyítő jog minden állomáson a legmagasabb csendőr tiszti parancsnokot, az állomáson állandóan vagy ideiglenesen tartózkodó csendőr egyénekkel szemben megilleti, de csak oly terjedelemben és csak oly rendfokozatu egyénekel szemben, akikkel szemben a fegyelmi fenyítő jog őt szolgálati állásánál fogva megilleti.

A csendőrségnél — különleges szolgálati viszonyainál fogva — nem szabhatók ki a következő fenyítések: kihallgatásnál való mindennapi megjelenés, megintési jegyzőkönyv alapján való lefokozás és elbocsátás és végül a guzsbakötés és megkötözés. Csak alosztálynál vagy ennél nagyobb csendőrségi alakulatoknál szabhatók ki a takarodó előtt való visszatérés kötelezettsége és a szigorított fogság.

A negyedik fejezet a közbiztonsági szolgálat kezelését szabályozza.

Bünczselekmények esetében az eljárásra mindig az elkövetés helye szerinti örs illetékes: ha a bünczselekmény több örs körletében követtetett el, az eljárásra az az örs illetékes, amely a gyanusítottat először elfogta, illetve, amely a nyomozást először megindította. Ha a gyanusított több örs körletében több különálló bünczselekményt követett el, akkor a nyomozást mindig ugyanaz a járőr folytatja le, amely megkezdette.

Hasonlóképpen van szabályozva a csendőrség és az államrendőrség kölcsönös eljárási illetékessége is.

Az örskörletek portyázásánál a jelenlegi őrjárati beosztási rendszer megszünik, illetve lényeges módosítást szenved. A portyázás a tervezet szerint ú. n. távolsági kimutatások alapján történik, melyekbe az örskörletben levő minden tereptárgynak minden tereptárgyhoz való távolsága egy éven belül bevezetendő. A távolsági kimutatás mintája a jelenlegi utasítás 343. oldalán levő mintával megegyezik. A távolsági kimutatás alapján az örsparancsnok annyi őrjáratot állít össze, amennyit elegendőnek vél ahhoz, hogy az örskörlet minden része kellőleg ellenőrizve legyen. Egy és ugyanazon tereptárgyat több őrjáratba is fel lehet venni. A szolgálat kivezénylésénél az örsparancsnok az őrjáratokhoz kötve nincsen, hanem több őrjáratba tartozó tereptárgyat is előírhat olyan sorrendben, amilyenben jónak látja. Ezeknek egymástól való távolságát, vagyis az esetenkint összeállított őrjárat hosszát a távolsági kimutatás alapján könnyen ki lehet számítani.

A tervezet ezzel a rendelkezéssel a szolgálat vezényelésének sablonszerüségét kivánja megszüntetni és lehetővé kivánja tenni, hogy az örsparancsnok ne csak az állandó őrjáratok útvonalait, hanem az örskörlet egész területét a szükséghez képest minden nagyobb nehézség nélkül úgyszólva keresztül-kasul portyáztathassa.

A portyázás tartama pihenővel együtt sik terepen kilométerenkint gyalog 25 perc, lóháton 20 perc; dombos vidéken gyalog 30 perc, lóháton 25 perc; hegyvidéken, mely csak gyalog portyázható, 40 perc.

Minden községnél és tereptárgynál, melynek leportyázása félóránál hosszabb időt vesz igénybe, a leportyázásra szükséges időt külön meg kell állapítani és az őrjárat tartamához hozzá kell adni. Hasonlóképpen hozzá kell adni az őrjárat tartamához az előírt lesállás idejét is, ha az egy óránál hosszabb időre terjed.

Ugy az őrjárat hosszának, mint tartamának

végösszegét félkilométerre, illetve félórára kell kerekíteni.

A távolság szerint illetékes órakiszabat könnyebb kiszámítása végett a tervezethez egy melléklet van csatolva, amelyben az órakiszabat 100 kilométerig minden terepre vonatkozólag úgy a gyalog, mint a lóháton való portyázásra ki van számítva és táblázatszerüen fel van tüntetve, úgy, hogy a szolgálat kivezénylése esetén az illetékes időkiszabatot a táblázatból egyszerüen ki kell irni.

A szolgálatot a Szolgálati Könyvben kell nyilvántartani; vezénylő lajstromot csakis azok az örsök vezetnek, amelyek állandó vagy naponta ismétlődő helyi, vasut- és fürdőügyeleti szolgálatot vezényelnek.

Nagyobb kiterjedésü és élénkebb forgalmu községekben a belügyminiszter állandó helyi szolgálatot rendelhet el. Ily helyeken a legénységet havonkinti felváltás mellett helyi és külszolgálatba egyenlően kell alkalmazni.

Az állandó helyi szolgálatot úgy kell vezényelni, hogy egy és ugyanazon járőr egyfolytában hat órát, 24 óra alatt pedig 12 órát álljon szolgálatban; minden harmadik nap teljes szolgálatmentesség engedélyezendő.

A tervezet megengedi, hogy éjjel útbainduló, teljesen megbízható járőrvezetőket az örsparancsnok már előző este, 21 óra előtt eligazíthasson és a pontos időben való útbaindulást a járőrvezetőre bizza, aki a pontos útbaindulásért ily esetben egyedül és személyesen felelős.

A csendőr járőrök létszáma általában két fő. Egy főt csakis nappali, illetve helyi szolgálatra szabad kivezényelni.

Részletesen felsorolja a tervezet azokat az eseteket, amelyekben a járőrnek az útiránytól eltérnie, az örsre az előírt idő előtt bevonulnia és a járőr tagjainak egymástól elválniok szabad.

(Folytatjuk.)

—•—

Néhány szó a csendőr ábécéjéhez.

Irta: MARTIN IMRE százados

A valamennyiünk részéről óhajtott és bár nehezen, de mégis feltámadt „Csendőrségi Lapok“ 1. számában megjelent „A csendőr ábécéje“ czimű közlemény elolvasása után, önkéntelenül is azon sok csendőr jutott eszembe, akik a csendőr ábécéjét nagyon is jól ismerik és tudják, testületünknek hasznára mégis alig vannak.

Ez késztet arra, hogy az említett cikknek különben mindenben helytálló fejtegetéseit egy gondolattal tovább fűzzem.

Ismert, de sajnos kevésbbé megszívlelésre találló körülmény ugyanis az, hogy a csendőri ábécéének, tehát a kötelességeknek és jogoknak ismerete egymagában nem elég ahhoz, hogy valaki valóban jó csendőr is legyen. Értéktelen, holt tudomány a csendőri kötelességek és jogok tudása, ha ezek gyakorlásánál nem vezet a kötelességérzet!

A csendőr ábécéjének tudása is csak szellemi követelmény, melyet megtanulni lehet, mint ahogy az iskolásgyermek is megtanulhatja az ő ábécéjét. Abból azonban, hogy valaki valamit tud, még nem következik az, hogy tudását hasznosan értékesíteni is tudja.

Azt hiszem, valamennyien tudunk példát arra, hogy szellemileg szinte kimagasló egyéneket társadalmat állandóan kisérő szennyár magával ragadott és még többet arra, amikor a szellemi tudás dacára a teljesítmények a kivánt mértéket távolról sem ütötték meg. Miért? Mert hiányzott azon erkölcsi tulajdonság, amely hivatva lett volna a kötelességek és jogok gyakorlásában vezetni: kötelességérzet!

A kötelességérzetet, mint lelki tulajdonságot könyvből megtanulni nem lehet. Ez egy erkölcsi érték, ami rendszerint velünk születik, amit neveléssel felébresztení és fejleszteni, de viszont úgy nevezett „elneveléssel“ elnyomni, sőt kiölni is lehet.

Álljunk meg egy pillanatra! Tegye minden csendőr a kezét a szívére és — pusztán csak egy napi teljesítményét is figyelembe véve — kérdem, állíthatja-e nyugodt lelkiismerettel mindenki, hogy cselekedeteinél mindenkor a kötelességérzet vezérelte? Bizonyára nem!

Hányan vannak, akik kötelességeiknek immegy ámmal való teljesítésénél felszólaló lelkiismereteiket azzal próbálják megnyugtatni, hogy: „Jól van ez így is, majd csak meg lesz valahogy“, „minek törjem magam, hisz úgy sem kapok ezért több fizetést“, vagy „a fő az, hogy felelősségre nem vonhatnak, a többivel nem törődöm“, esetleg „ma megesinálja más jobban, ha nem tetszik így“, vagy „minek már ma, mikor holnap is ráérek“ stb. stb.

Pedig az ilyen kötelességteljesítés — ha ugyan annak nevezhető — mely csak a felelősség elhárításáig terjed, nem egyéb egy gyenge vázná, mely az első rázkódtatásra összedől, mint a kártyavár. Léleknélküli munka eredményes és tartós nem lehet!

Fajunk általános jellegzetessége a gyors hevülés és lelkesedés, különösen akkor, ha közel a veszély. Ilyenkor rendszerint valamennyiünkben fel ébred a kötelességérzet. Mihelyt azonban a közvetlen veszély elmult, a lelkesedés, a kötelességérzet alábbszáll és újra csak visszatérünk Pató Pál u „Hej, ráérünk arra még“ ismert jelszavához. Pedig de sokszor ráfizettünk már erre az átkos közönyünkre!

Beismerem, hogy sok a bajunk és gondunk, ba ennél is több a kishitű siránkozás, jajgatás és panaszkodás. Mindenkinek van baja és mindenki azt hiszi, hogy az ő baja a legnagyobb.

Mindez azonban nem képezhet okot arra, hogy önuralmunkat, bizalmunkat és hitünket elveszítve kötelességeink teljesítése alól magunkat kivonjuk. A legcsekélyebb kötelességmulasztás is bénítólag hat azon nagy és finom szerkezetű államgépezetre, melynek zavartalan működését csak valamennyiünk odaadó és kötelességérzettől áthatott munkateljesítménye biztosíthatja. Összefogva, kiki helyén igaz csendőrként állva, kötelességérzettől duzzadó munkásságunkkal egy erős, elszakíthatatlan láncot alkotunk, mely láne azonban azonnal gyengül, ha benne csak egy szem is meglazul!

Bár mindannyian tudjuk ezt, mégis de sokszor van alkalmunk látni, mennyire lélek nélkül végez egyik-másik csendőr a reábizott feladatot; vagy sággal unja és irtózik tőle. Lehetséges-e, hogy

kötelességteljesítésnek csúfolt ily vétkes eljárás eredményes legyen? Nem! Hisz ez végeredményben károsabb a teljes tétlenségnél! Szinte magam előtt látom ilyenkor azt az állandóan elégedetlen rossz munkást, aki a déli harangszó megszólalásakor azonnal leteszi a felvett téglát, mert ebédidő lévén, nem köteles a megkezdett munkát befejezni, -- hisz ezért úgy sem fizeti külön a vállalkozó.

Gond, nélkülözés és rút megaláztatás az utóbbi években éppen elég ért bennünket. Azt hittük, hogy ezen súlyos évek keservei szunnyadó erényeinket felélesztení, sőt fokozni fogják. S íme, vannak olyanok, kiknél éppen az ellenkezőjét kell tapasztalnunk: nemtörődomséget és közönyt. Valamennyien jobb idők után sóvargunk, de igazán dolgozni kevesen akarnak. Ölbe tett kézzel pedig nem fogjuk boldogulásunkat elérni!

Szálljanak magukba azok, akiket illet és szakítsanak a szinte második természetükké vált végtelen közönnyel. Neveljük és fegyelmezzük önmagunkat és fiatalabb bajtársainkat, szüntelenül tanuljunk és tanítsunk kötelességérzetet s akkor, ha a csendőr ábécéből valamit nem is tudnánk, a kötelességérzet a hiányzó tudást pótolni és a helyes utat, melyen haladnunk kell, sugalmazni fogja!

A csendőrséget a becsületes, önfeláldozó kötelességtudás tette naggyá és csak az fogja megtartani számunkra az ország tiszteletét és megbecsülését a jövőben is.

Ha sikerült soraimmal csak néhány csendőr bajtársamat is egy kis gondolkodásra, esetleg önbeismerésre birnom, célomat elértem.

—•—

A tábori rendészetről

Irta: PINCZÉS ZOLTÁN *százados*

(Folytatás.)

A tábori csendőrségnél — éppen úgy, mint a mögöttes országok csendőrségeinel általánosságban — nem volt kellőleg értékelve az inkognitóban való nyomozás, holott annak éppen a harctéren nagy hasznát lehetett volna venni. Meg vagyok róla győződve, hogy a legénység közé elvegyulve volt bujtogatók munkáját egy-egy csak hadtestenkint is működő specialis csendőr nyomozó-osztag nagyon megnehezítette volna. Az inkognitóban nyomozó csendőrnek a harctéren való kiváló alkalmazhatóságáról egynéhány eset kapcsán magam is meggyőződtem. Így pl. előfordult az egyik hadosztálynál, hogy az utánpótlásra részint járműveken, részint drótkötélpályán érkezett élelmiszer, ruhanemü stb. heteken át rendszeresen és alaposan megdézsmálva érkezett meg. Konzerves ládákból 15—20 doboz hiányzott s ezek helyett homokkal megtöltött dobozok lettek a ládába visszatéve, boros, kőolajas hordókat megdézsmáltak s a hiányt vízzel pótolták, ruhakötegekből állandóan hiányzott egy-két darab stb. A tetteseket a legalaposabb és legszigorubb vizsgálat sem volt képes kideríteni, mert a szállítmányok sok helyen és sok kézen mentek keresztül, az pedig, hogy a szállítmányt minden egyes átrakóhelyen darabszám, illetve mennyiség szerint átvegyék, a nagy mennyiségek miatt lehetetlen volt. A hadosztályparancsnokság rendelkezésére végre minden olyan helyre, amelyeken a szállítmányok átmentek, egy-egy ügyes csendőr lett mint irnok, kocsis stb. beosztva és az ötödik napon már a tettesek teljes számban kézrekerültek.

Egy másik hadosztály egy vonatparancsnokságánál a pénztárból hosszabb időn keresztül nagyobb összegek hiányoztak, úgy, hogy végre a felelős parancsnok tetemes anyagi veszteségein kivül igen kellemetlen gyanuba is keveredett. Kérésere két csendőr lett hozzá hajtókatona, illetve szekerészaltiszt gyanánt beosztva, kik egy hét mulva már annyira mentek, hogy az álkulcsal rendelkező tettessel „szövetségre" leptek, de mindjárt utána le is tartóztatták egy egészségügyi altiszt személyében. De ezeken kivül is még sok lopási, rablási, gyilkossági, sőt kémkedési esetről is tudomásom van, amelyek örökre kiderítetlenek maradtak volna, ha a tábori csendőrség azokat nem nyomozta volna.

A működő hadtestek és hadosztályok körzetében a katonai rendészeti szolgálatnak egy másik, nem kevésbbé fontos ágazata volt a rendőri biráskodás is.

Ha az ezen területen lakó polgári lakosság közül valaki a katonai büntetőtörvénykönyvbe ütköző bűncselekményt követett el, akkor az illető a tábori biróság elé került, amely az ügyet perrendszerüen letárgyalta és ítéletet hozott. Számtalan eset fordult elő azonban, mikor egyes polgári egyének ellen nem a büntetőtörvénybe, hanem esetenként kiadott közrendészeti természetü rendelkezésekbe ütköző cselekmények, kihágások miatt kellett eljárni, amelyek egyenként nem voltak ugyan súlyos természetüek, összességükben azonban a rendet mégis veszélyeztették, az ellenőrzést nehezítették stb., tehát meg kellett őket torolni. Ez elsősorban az állomás-, illetve térparancsnokok teendője lett volna. Oly nagyobb helyeken, ahol külön térparancsnok volt, az még foglalkozott ezzel a teendővel, de már az állomásparancsnokok, kik különben mindig egyes csapatok parancsnokai voltak, ezt a teendőt a legtöbb esetben figyelmen kívül hagyták, egyrészt, mert az őket adminisztrative meglehetősen megterhelte, másrészt, mert az ilyen — mondjuk — kihágási biráskodás sem alakilag, sem anyagilag szabályozva nem volt és így az állomásparancsnokok sohasem voltak tisztában azzal, hogy e tekintetben mily jogokkal vannak felruházva. Nem volt utasítás pl. arra sem, hogy a befolyt büntetéspénzek mire fordíttassanak s magam is tudok egy esetről, mikor egy ezredparancsnokságnak még hónapok mulva is levelezni kellett, mert a hozzá, mint állomásparancsnoksághoz befolyt büntetéspénzeket a kincstár javára bevételezte.

Mindezek a körülmények okozták azután azt, hogy az ily kihágások miatt pl. a csapatok által elővezetett és egy pár soros jelentéssel hátraküldött polgári egyéneket sokszor napokig kisérgették egyik helyről a másikra, míg végre — senki sem érezvén magát illetékesnek az eljárásra, — legtöbbször egy pár nap elteltével, szabadonbocsátották.

Ott, ahol a hadosztályparancsnokságokhoz csendőrtiszt volt beosztva, ez a kérdés megoldást nyert, mert minden polgári egyént kivétel nélkül a hadosztály tábori csendőr osztagához kisértek be, aki azután az eset kinyomoztatása után esetenkint

megállapította azt, hogy a bekisért egyént a birósághoz kell-e továbbítani, vagy pedig közigazgatási úton megbüntetni. Ha az utóbbi látszott szükségesnek, azt azonnal foganatosította is.

A kellően megszervezett tábori rendészeti szolgálat hiányára vallott a közvagyon megoltalmazásának hiányossága is. Ott, ahol zárt csapatok voltak elhelyezve, a parancsnokok ebben a tekintetben felügyeletet gyakoroltak, de oly helyeken, ahol csapat nem volt, bizony sok visszásságot lehetett tapasztalni. Sokszor előfordult, hogy nem a csapatok, de egyes emberek az elhagyott épületek ajtajait és ablakait leszedték és ezzel azokat emberek elhelyezésére mindenkorra alkalmatlanná tették; szalmával, szénával és egyéb takarmánnyal pazarlóan bántak stb. Természetes, hogy ennek előbb-utóbb a hadsereg látta kárát.

Ennek a célszerűtlen és a hadseregre káros gazdálkodásnak meggátlása és a közvagyonnak az egyéni önzéssel szemben való megvédelmezése szintén a tábori csendőrség feladata lett volna, amely azonban azt csak sűrű járőrködéssel, tehát megfelelő létszámmal tudta volna ellátni.

A köztisztasági és közegészségügyi rendszabályok szigorú betartásának fontosságát külön hangsúlyozni fölösleges. Ott, ahol emberek a rendes tisztálkodás lehetősége nélkül oly nagy tömegekben vannak összezsúfolva, mint a harctéren, ott a köztisztaságnak legkisebb hiányossága is súlyos következményekkel járhat. A csapatok ebben a tekintetben ellenőrzést nem igényeltek, mert saját körletében minden parancsnok rendet és tisztaságot tartott, de már pl. az utcáknak, tereknek stb., valamint a polgári lakosság által lakott helységrészeknek tisztántartását a tábori csendőrnek kell ellenőrizmie. Ebben a tekintetben különösen Szerbiában és Romániában volt a tábori csendőrség fokozott működésére szükség, mert ott a lakosság előtt a köztisztaság meglehetősen ismeretlen fogalom volt.

A közegészségügyi ellenőrzéshez tartozik még pl. a halottak szabályszerü eltemetésének ellenőrzése is, amit persze nem úgy kell érteni, hogy a tábori csendőrnek minden temetésnél jelen kell lennie, hanem, hogy járőrszolgálata alatt erre is figyelmet fordít és az esetleg észlelt szabálytalanságokat bejelenti.

A hadsereg körletében polgári egyének által fenntartott nyilvános helyiségek, korcsmák, vendéglők stb. tisztaságának, az utcai és más árusok által árusított cikkek — különösen élelmiszerek! — minőségének, tisztaságának, árának stb. ellenőrzése szintén fontos. E tekintetben különösen Orosz-Lengyelországban voltak hiányosságok. Városok utcáin lengyelzsidók hihetetlenül piszkos helyekről kikerült, bizonytalan összetételű kenyereket, süteményeket, italokat stb. árusítottak egész nyiltan a legénységnek és ezekért minden képzeletet felülmuló uzsoraárakat szedtek. Csak a legritkább esetben fordult elő, hogy ebben őket a tábori rendészeti közegek megakadályozták volna.

Nem folytatom a tábori rendészeti szolgálatban tapasztalt hiányosságok felsorolását, ámbár még számtalan, a háboru alatt tapasztalt körülményt lehetne felhozni annak igazolására, hogy a tábori rendészeti szolgálat mennyire fontos és hogy annak kifogástalan működéséhez a hadsere nek milyen nagy érdekei fűződnek.

A tábori rendészeti szolgálathoz fűződő font érdekek és a tábori csendőrlegénységben fen állott létszámhiány dacára mégis szinte uzus vált a csendőröknek hivatásuk körén kivül e szolgálatokra való alkalmazása.

Mint már említettem, a tábori csendőrlegén ség legnagyobb része kisebb osztagokra osztva vo különböző helyekre kikülönítve úgy, hogy saj előljáróinak vezetését és ellenőrzését teljesen né külözte. A harctérre vezényelt tábori csendőr derék, szolgálatkész, mindenre jól használható é tisztek voltak, természetes tehát, hogy mindenü igen szivesen alkalmazták őket olyan teendőkre amelyek tulajdonképeni hivatásukhoz nem tartoztak ugyan, de amelyeknek elvégzésére általán rátermettségüknél és föltétlen megbízhatóságukn fogva alkalmasak voltak. A tábori csendőr utasít a csendőröknek ily szolgálatokra való igényl vételét tiltotta ugyan, ez az utasítás azonban csendőrségen kivül általában nem igen volt ismer tes. A tábori csendőr utasítás megengedte ugyan azt, hogy a tábori csendőrök szállítmányok, ha foglyok kisérésére, rekvirálásoknál való karh talmi segédkezésre, küldöncz- és futárszolgálat stb. felhasználtassanak, világos azonban, hogy a kor, mikor a tábori csendőrre számtalan más, fo tos feladat vár, őt az ilyen szolgálatok alól ment síteni kell, mert hiszen mindezeket bármely értelmes és megbízható hadseregbeli altiszt is ell hatja anélkül, hogy azáltal a tábori rendészeti szolgálat megrövidíttetnék.

A hadtápterületen alkalmazott tábori csen őrségre vonatkozólag általában ugyanazokat kell tett tapasztalni, mint amit eddig a hadművel terület tábori csendőrségeire vonatkozólag elmo dottam, azzal a különbséggel, hogy ezek a hiány a hadtápterületek általában — mondjuk — ko szolidáltabb viszonyainál fogva, ott esetleg k vésbbé voltak kirivók. A hadtápállomásparan nokságok, pályaudvarparancsnokságok, stb. st bilabbak voltak, megfelelő személyzettel rend keztek és így a tábori rendészeti szolgálat kez lésében is nyugodtabban és alaposabban tudt működni. A hadtápterületen harcoló csapatok ne igen voltak, a hadtápalakulatok és intézetek álla dóbb elhelyezésben részesültek és így a tábo rendészeti szolgálat is inkább csak a nagyo helységek, pályaudvarok, felvételezési állomás stb. rendjének fentartásából állott.

A megszállott területeken alkalmazott csen őrség szolgálata — mint azt már említettem, tábori rendészeti szolgálatnak nem volt tekin hető, mert az a békeszolgálatot nagyban megköz lítette. Ezzel természetesen nem akarom azt mo dani, hogy az ily szolgálatban állottak teljesítm nyei és érdemei csak valamivel is mögötte állott azokénál, akik pl. a harcoló csapatok közelébe működtek, mert bizony a Szerbiában, Montenegr ban, Albániában stb. teljesített csendőrségi szo gálat a legnehezebb és legveszélyesebb szolgálat egyike volt, amit e helyeken hősi halált halt sz mos derék bajtársunk szomorú sorsa bizony A rendészeti szolgálatnak ezzel az ágazatával azo ban majd esetleg más alkalommal kívánok fogl kozni, itt csak mint érdekes és a magyar csend

életrevalóságát bizonyító körülményt kivánom felemlíteni, hogy a magyar csendőrök Orosz-Lengyelországban, Romániában, Szerbiában, Montenegróban, Albániában, Olaszországban egyaránt kiválóan beváltak, holott sem a nép nyelvét, sem a német szolgálati nyelvet legnagyobb részben nem ismerték: nagyon sok magyar csendőr azonban pár hónap leforgása alatt nemcsak a lakossággal tudott annak nyelvén a szolgálat igényeinek megfelelően érintkezni, hanem a német nyelvet is annyira elsajátította, hogy a németül kiadott rendelkezéseket megértette, sőt jelentéseit is németül tudta megtenni.

A magyar tábori csendőrnek úgy a hadsereg egyénei, mint a polgári lakosság előtt általában nagy tekintélye volt. Nem akarom azt állítani, hogy ez a tekintély csak a kakastoll nimbuszából fakadt, mert hiszen pl. a megszállott területek lakossága előtt a kakastollas csendőr ismeretlen volt, mégis nagy hibának tartom azt, hogy a tábori csendőrséget jellegzetes és mindenki által könnyen felismerhető egyenruhájától — főleg saját fövegétől — a legtöbb helyütt megfosztották és ezáltal a tábori csendőrt mint olyat, szinte felismerhetetlenné tették. A fekete-sárga karszalag viselése elő volt ugyan írva, ez a karszalag azonban a csendőr külső megjelenését nem igen tette imponálóvá, lévén ugyanez a karszalag pl. a hadsereg kíséretében lévő polgári kocsisok ismertető jelvénye is.

A tábori csendőrutasítás kifejezetten előírja azt, hogy tábori csendőr saját egyenruháját a haretéren is megtartja. Ennek a rendelkezésnek megvolt a maga oka és célja.

A tábori csendőrnek ahhoz, hogy szolgálatát elláthassa, mindenekelőtt arra van szüksége, hogy úgy a hadsereg egyénei, mint a polgári lakosság előtt tekintéllyel birjon. Már pedig a külső megjelenés a tekintély emeléséhez nagyban hozzájárul. Tapasztalati tény volt, hogy a csendőrségi egyenruhában, tollforgós kalappal megjelent tábori csendőr szolgálatában sokkal könnyebben boldugult, mint egy másik, külsőleg nehezen felismerhető csendőr, mert míg az előbbit mindenki kivétel nélkül a törvény embere gyanánt respektálta, addig az utóbbival szemben való ellenszegülések gyakoriak voltak, mert a legtöbb esetben nem is nézték őt csendőrnek. A szürke egyenruhába és szürke sapkába öltöztetett csendőr teljesen elveszett a tömegben, fellépésének semmivel sem volt nagyobb súlya és morális hatása, mint bármelyik hadseregbeli altiszt fellépésének.

A csendőrségi egyenruhát általában azért cserélték fel a hadseregbeli tábori egyenruhával, hogy a csendőrök „hareszerüen" legyenek öltözve. Erre természetesen semmi szükség nem volt, mert még a hadosztálynál az első vonalak mögött szolgált tábori csendőr is egész nyugodtan feltehette a tollforgós kalapot, nem is beszélve a hadtápterületeken alkalmazott tábori csendőrökről.

Az ú. n. „csapatcsendőrség" intézménye nem volt általános, ahol azonban megvolt, ott általánosságban bevált. A csapatcsendőrségnek különben csak a neve volt csendőrség, mert csendőrlegénység nem volt bennük, hanem kizárólag hadseregbeli legénységből állottak, kiket — egy alantos tiszt parancsnoksága alatt — a csapatparancsnok összpontosított. A csapatcsendőrség létszáma ezredenkint 10—15 fő volt és feladata elsősorban a szökések megakadályozása volt, mely célból — különösen ütközetek alatt — közvetlenül a harcvonal mögött portyázott, az ott talált katonai és polgári egyéneket igazoltatta, illetve elővezette.

Egyik hadosztályparancsnokság az alárendelt ezredek csapatcsendőrségeit a hadosztály tábori csendőrosztagparancsnokságának rendelte alá, más hadosztályoknál — tudomásom szerint — ily alárendeltség nem állott fenn, természetes azonban, hogy a csapatcsendőrségnek és a tábori csendőrségnek mindenütt szorosan együtt kellett működnie. A csapatcsendőrségnek előírt jelvénye nem volt, némely helyt a sapkán széles vörös szalagot viselt úgy, mint hadgyakorlatok alkalmával az ellenséget jelző csapatok; másutt ugyanilyen fehér szalag vagy felirásos fehér karszalag volt a megkülönböztető jelvénye.

Meg kell említenem végül a tábori rendészeti szolgálat egy — sokszor nagyon is érezhetővé vált másik hiányosságát is: a tábori csendőrtisztek hatáskörének szabályozatlan voltát. A tábori csendőrutasítás a tisztek hivatását a tábori csendőr legénység fegyelmezésében, szolgálatának irányításában és ellenőrzésében állapítja meg anélkül, hogy meghatározná, hogy a tiszteket ezen feladatukkal kapcsolatban általában milyen rendészeti és mily terjedelmü önálló intézkedési jog illeti meg? Az utasítás a tábori csendőr tiszteket „magasabb tábori rendészeti közegek"-nek nevezi, amiből azt lehet következtetni, hogy a tábori csendőrtiszteknek a tábori rendészeti szolgálat teljesítésében személyesen is részt kell venniök. Ez esetben azonban jogaikat és kötelmeiket éppen olyan részletesen szabályozni kellett volna, ahogy a legénység jogai és kötelmei szabályozva voltak. A szolgálati teendők pontos és részletes ismeretének hiánya a tábori csendőrtisztek felhasználását nagyon sokfélévé, működésüket bizonytalanná és egyéni felfogások szerint változóvá tette.

(Folytatjuk.)

—•—

A levegő közbiztonsága

Irta: UDVARY JENŐ ny. főhadnagy

A repülés talán az egyetlen ága a kulturának, ahol a viláháború nem romlott, hanem alkotott. Megalkotta a leggyorsabb közlekedési eszközt, amelynek sebssége eléri a 429 kilométert óránként, fel tud szárnyalni a felhők fölé több, mint 11 kilométeres magasságba, megállás nélkül meg tud tenni 4523 kilométert és 20—30 légiutast játszva elröpít hegyen, völgyön, sziklán és tengeren keresztül a kontinens egyik országából a másikba néhány óra alatt.

Az egész világ nagyobb városai között rendszeres naponkénti repülőjáratok bonyolítják le a légiforgalmat s naponta ezer, meg ezer utast szállítanak egyik városból a másikba a pazar kényelemmel, bőr karosszékekkel, mosdófülkével, rádióval berendezett személyszállító repülőgépek.

A repülés általános elterjedésével lépést haladva a bűntetteknek egy újfajta kategóriája is kifejlődött, amelynél a gonosztevők a repülőgépet használják fel szélhámosságaik, rablásaik keresztülvitelére. Ámbár a polgári repülés még csak alig néhány esztendős multra tekint vissza, ezek a bűncselekmények a csempészéstől a leányszöktetésig máris meglehetősen színes skálát mutatnak és nem egyszer a mozidrámák és ponyvaregények kalandos históriáira emlékeztetnek.

A repülőgépen való csempészet meglehetősen elterjedt, különösen Amerikában. Amióta az Egyesült Államokban behozták az alkoholtilalmi törvényt, a csempészek egyik legfőbb kereseti forrása lett az alkoholcsempészés. Valóságos csempész-trösztök alakultak a rendszeres alkoholcsempészésre több millió dollár alaptőkével. Hajókat vásároltak, melyek 10—30.000 ládaszámra szállítják Amerikába a whiskyt. Ezek a hajók, amikor a partot megközelítik, megállnak a nyilt tengeren s onnan repülőgépek szállítják tovább a tiltott árúkat a szárazföldre, lehetőleg valami eldugott, lakatlan területre, ahol már autó várja a repülőgépet az alkohol továbbszállítása céljából. A csempészésre rendesen az éjszakai órákat használják fel, hogy a rendőrség nehezebben tudjon rajtuk ütni.

Oroszországba fegyvert, Oroszországból pedig kommunista propaganda-iratokat szoktak repülőgépen a külföldi államokba csempészni. Krisztiániában is fedeztek már fel ilyen orosz csempészrepülőgépet. A repülőcsempészetnek van egy másik módja is, amikor a hatóságok által ellenőrzött személy- vagy postaszállító repülőgépen történik a csempészés. Ez annál is könnyebb, mert a repülőgép komplikáltabb részei között, vastag szárnyában vagy egyéb alkatrészeiben tekintélyes mennyiségű árut lehet könnyen és észrevétlenül elhelyezni.

A modern szélhámosok ma már repülőgépen utaznak. Amerika egyik városkájába például azzal állított be két pilóta, hogy ki fogják eszközölni a városnak az amerikai légiforgalomba való bekapcsolódását. Hogy tervüknek nagyobb nyomatékot adjanak, a városba saját repülőgépükön érkeztek s a legelőkelőbb körökből hoztak ajánló leveleket, amelyek persze hamisítványok voltak. Az előljáróságot a lakossággal együtt sikerült beugratniok s miután a megalakítandó légiforgalmi részvénytársaság részére összegyült alaptőkét zsebrevágták, egy szép napon — elrepültek.

Két budapesti bankár is szeretett volna hasonló módon elszökni a közel multban a törvény büntető keze elől. Szökésük folyamán egész Prágáig repülőgépen mentek, de később a rendőrség mégis kézrekerítette őket. Hasonlóképen szökött Olaszországból Görögországba *Lichnini* ujsá kiadó 700.000 lírás sikkasztás után. Egy olasz t bornok hűtlen feleségének üldözésére szint repülőgépen indult Nápolyból Szardinia felé.

Az öngyilkosok és a tébolyodottak is több pülőkatasztrófának voltak már okozói. *Linnekog* híres rekordverő német pilóta úgy vetett vég életének, hogy gépéből kiugrott. Egy másik ö gyilkosjelölt az utasfülke ajtaján akart kilépni felhők közé, de ideges viselkedése már a felszál előtt gyanussá tette, úgy, hogy tettét még idej korán meg tudták akadályozni. Egy exaltált ide zetű ember a levegőben a pilótát megtámadta, az lefogta és még mielőtt bajt csinálhatott volt földre ért vele. Egy másik őrült a levegőben pilótát lelőtte, a gép a tengerbe zuhant s a pil tán és az őrültön kívül a gép másik utasa is szö nyet halt.

Arra is fordult már elő eset, hogy a pilótá rablási szándékkal fogta reá a pisztolyt egy utasa s miután a gépet ily módon leszállás kényszerítette, az utasokat kifosztotta, azut gyalogszerrel odébbállott.

Egy fiatal brüsszeli leány és egy angol mérn szerelmi regénye szintén a levegőben ny moziv ászonra illő romantikus befejezést. A leá egy apácazárda bennlakója volt s szülei a háza ságukról hallani sem akartak. Egyszer azután leány előzetes megbeszélés alapján a zárdál megszökött, a mérnök repülőgépet bérelt és m sem álltak Angliáig. A leány apja öt óra mul értesült a dologról. Ő is repülőgépen indult a szöl vények nyomába, de elkésett. Mire a fiatal p felkutatta, férj és feleség voltak.

A légi forgalommal kapcsolatos törvény és rendeletek ellenőrzése, a légi közlekedés k biztonságának fenntartása és a rend megóvás légirendőrség feladata lesz. Legnagyobb légire őrsége ezidőszerint az Egyesült Államoknak v ahol 150 repülőgép áll rendelkezésükre. Canad ban, ahol hatalmas és teljesen lakatlan erdőség vannak, légi tüzőrség is működik az erdőtü felkutatására. Légirendőrséggel rendelkezik n Franciaország, Anglia és Japán is. A legyőz államokban a légirendőrséget az antant nem gedélyezte, de az általuk megállapított tilalmi s bályok ezidőszerint nem is tennék lehetővé oly repülőgépek építését, amellyel a légirendőr feladatának megfelelhetne. Repülőgépeink sel sége ugyanis nem lehet több óránként 170 km-r teherbirása 600 kg.-nál, emelkedési képessége 4 m-nél és hatósugara* 400 km-nél.

A levegő közbiztonságának ellenőrzésén vül a levegőből a földre irányuló karhatalmi s

*) Azon legnagyobb távolság, amit benzinfelvétel né egyhuzamban meg tud tenni a repülőgép.

gálatnak is van jövője. New-York fölött állandóan 5—6 repülőgép cirkál a tüzek megfigyelése s a csoportosulások, tüntetések ellenőrzésére. A gép személyzete rádió útján közli parancsnokságával megfigyeléseit. Nagyobb, tüntetésszerű felvonulásoknál röpülőgépről sokkal könnyebb áttekintést szerezni, mint a földről. A repülőkarhatalom néhány perc alatt ott teremhet, ahol szükség van reá s a levegőből egyetlen géppuskának nagyobb morális hatása lehet, mint a földön egy egész századnak. Igaz, hogy az üzemanyag és a gép befektetési költsége aránylag sokba kerül, de ha tekintetbe vesszük, hogy egy gép bizonyos feladatok megoldásánál egy egész csapatot pótolhat, akkor a repülő karhatalom fenntartása még mindig gazdaságos lehet.

—•—

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Szabó Imréné rejtélyes halála

Irta: Strigonius

Kubikos sok van az Alföldön. Ez a taliczkás mesterség a nagy magyar síkság specialitása. Nagy fizikai erő, ügyes egyensúlyozó képesség és biztos szemmérték a jó kubikos elengedhetetlen tulajdonságai. A kis tömzsi kubikos taliczkák nedves agyaggal vagy homokkal telítve, bizony erősen megfeszítik a naptól kiszitt, izmos karokat. Egy szál deszkán sokszor két méteres magasságban a taliczkával egyenletes ütemben haladni, már valóban cirkuszi mutatvány. Arról meg éppen híres a magyar kubikos, hogy egy gödör vagy árokból kitaliczkázott föld köbméternennyiségét egy-kettőre hajszálnyi pontossággal kiszámítja a gödör fenekén hagyott kurta átmérőjű földhenger segítségével.

A Tisza partján sétálgatva, sokszor elnézegetem e barnára eserzett, dolgos nép veretlenkes munkáját, amint egyedül vagy taliga elé akasztott lógóssal szótlanul és szakadatlanul taliczkázzák partra a pohos hajók mélyéből a homokot.

Nagy is a híre a kitartó magyar kubikosnak. Messze földön keresett munkások. Egy vasuti töltés építése, egy folyó elleni védgát emelése meg se történhetik nélkülük.

Szabó Imre mindszenti lakos is ilyen iparkodó, kétkézi munkás. Az alábbiakban az ő felesége rejtelmes haláláról, illetve eltűnéséről lesz szó, mely a mindszenti örs nagyszámú legénységét napokon át lázasan foglalkoztatta és alkalmat adott vitéz *Szakálházi* tiszthelyettesnek egy újabb bravüros nyomozásra.

Az 1922. év junius havában ugyanis Szabó kubikost más vidékre szólította a munkája. Ment, bár nem szívesen és otthon hagyta fiatal feleségét, ki őszre anyai örömöknek nézett eléje. A férj messze távol, a feleség meg otthon dolgozgatott, hogy nyugodtan nézhessenek a nehéz télnek és a kis jövevény megfelelő ruháczskákban hiányt ne szenvedjen.

A pénzecske gyült is szépen. Már kevés hiányzott ahhoz, hogy a házaspár szükséglete biztosítva legyen, midőn a férjet valami ösztökélő honvágy fogta el, melytől a legerősebb munka sem tudta eltéríteni.

Julius 2-án hirtelen otthon termett. Lakása ajtaja zárva. Kopogtatás, hívó, kérlelő, biztató kiabálás, mind hiába. Szomszédok sem tudnak semmit. Az egy házban lakó *Lantosné* is csak annyit tud, hogy a menyecske junius hó 25-én előtte úgy nyilatkozott, hogy a Tisza jobb partjára megy dolgozni és ha jó munkát talál, haza sem jön Péter-Pálig.

Szabó rosszat sejt. Az ablakhoz kerül. Előveszi bicskáját és avval az ablak párkányát kiemeli. Bekémlel. Síri csend. Bemászik az ablakon. A szoba üres, a feleségének semmi nyoma. A szoba falán, a búbos kemence alján és oldalán számtalan vérfolt, a szoba földjén egy seprűvel gondosan széjjel mázolt alvadt vértócsa. Az ágy megvetve, de benne az ágynemű kúszált, lenyomott állapotban.

A megriadt férj, ki előtt a valóság már teljes borzalmasságában derengeni kezdett, azonnal a csendőrségre szaladt. Ott rettenetes szorongattatásoktól gyötörve, elpanaszolja kétségbeejtő helyzetét.

Az örsparancsnok csendőreivel azonnal a helyszinére siet. Alapos szemle után, a nagy vértócsából és vérceppekből kiindulva arra a meggyőződésre jut, hogy Szabóné méhmagzatát saját kezüleg elhajtotta. Aztán tettét megbánva, vagy a következményektől félve, a Tiszának ment. Szégyenére, bánatára abban keresett enyhülést. Ez utóbbi feltevés már azért is helytállónak látszott, mert a lakástól a Tiszáig itt-ott elhullatott vérceppek jelezték az asszony utolsó útját.

Az asszony tragédiája is megoldottnak látszott. Mert ugyan ki is gondolt volna arra, hogy egy teljesen szegény, mindenkivel jóban és békében levő kubikosnét még valaki meg is ölhetett volna? De ha mégis megölte, ugyan miért, mi okból cselekedte és a hullát hová tette? A Tiszába semmiesetre sem cipelhette, mert az Mindszenten, ebben a nagy népes községben, mindenképpen igen kockázatos vállalkozás lett volna.

Valóban nem volt mit tenni, mint az örsparancsnok tényeken alapuló feltevését és logikus következtetését a rejtély megoldásául elfogadni.

Vitéz Szakálházi tiszthelyettes beavatkozása azonban egész más fordulatot adott a titokzatos esetnek. Ő ugyanis ez időben távol volt Mindszentről. Váratlanul azonban haza érkezett és kötelességszerűen a folyó nyomozásba azonnal beavatkozott. Bár a talált bűnnyomok és az azokból folyó következtetés az őrsparancsnok megállapítását igazolták, Szakálházi tiszthelyettes előtt mégis különösnek látszott, hogy éppen olyan asszony vált volna meg bűnös úton magzatától, akiről köztudomású volt, hogy anyaságának boldog örömmel nézett elébe. Itt tehát az örsparancsnok számításában valami sántított. De a Tiszáig vezető vérfoltok is bizonyos rendszerességet árultak el. Úgy tetszett, hogy a vér nem önmagától hullott el, hanem, mintha valaki azt célzatosan elcsepegtette volna. Szakálházi tiszthelyettes inkább arrafelé hajlott, hogy Szabóné a legnagyobb valószinűséggel gyilkosság áldozata lett. Hulláját

eleinte maga is a Tiszában sejtette, mert a vérnyomok — bármennyire gyanusnak találta is azok eredetét, — mégis csak a Tisza felé vezettek.

Első teendő volt a holttest fellelése. Anélkül csak tapogatózás, találgatás minden. De ha az megvan, egyszerre kiderül az öngyilkosság vagy gyilkosság tenye. És így a nyomozás határozott irányt is vehet.

Két napig halászták, csáklyázták a Tisza medrét. De bizony eredmény nélkül. A Tisza nagy hallgató, az ugyan nem egykönnyen árulja el a titkát, aki pedig benne bízva, hideg hullámaiban keres menedéket, azt gondosan rejtegeti és könnyen nem adja ki.

De Szakálházi tiszthelyettes könnyen nem adta fel a küzdelmet, mert mind erősebb gyökeret vert benne ama tudat, hogy Szabóné magán tiltott operációt semmiképpen sem hajthatott végre, s így öngyilkos sem lehetett.

Elsősorban azt kutatta, hogy az asszony halála kinek lehetett érdekében. Azt persze nehéz lett volna kitalálni, mert egy szegény, légynek sem vétő asszony ugyan kinek lett volna útjában? Az eltünttel egy házban a már nevezett Lantos-család lakott. A tiszthelyettes természetesen legelőször ezt kerítette elő. Már előbb is megállapítást nyert, hogy Szabónét utoljára junius 25-én 17 órakor Lantosné még látta. Ekkor mondta neki, hogy 26-án munkára megy vidékre és Péter-Pálig haza sem jön. Ez a beszélgetés a vásártéren történt és onnan Lantosné is 2 napos napszámba a Tiszántúlra ment. Ez utóbbi asszony saját szobája, valamint a közös kapu- és konyhaajtó kulcsát megelőzőleg Korom János szomszédjuknál deponálta. Ezt Szabónéval közölte, ki a kapu- és konyhaajtókulcsot ott később magához is vette, míg Lantosné szobakulcsa tovább is Koroméknál maradt.

Lantosné előadta még, hogy a vásárban öccsével Zsótér Ferenccel is találkozott, kinek a kulcsok hollétét szintén elárulta. Öccse megigérte neki, hogy 26-án utána jön, de csak 27-én reggel mutatkozott nála. Állítólag valami mulatság után részeg fejjel a határban elbódorgott és egy árokparton elaludt.

A már napokon keresztül eredménytelenül nyomozott tiszthelyettes szíve nagyot dobbant. A csendőrösztön azt súgta neki, hogy az alibijét oly naivul bizonyítani akaró legény figyelmet érdemel. A vértócsának seprővel való gondos elsepregetéséből arra lehetett következtetni, hogy a tettet családbeli vagy olyan ismerős követte el, akinek nem kellett félnie attól, hogy meglepik. Mielőtt azonban Szakálházi tiszthelyettes ezen a nyomon elindult volna, bizonyítékot keresett.

Azt tudta a Lantosné előadásából, hogy a meggyilkolt szobájának kulcsa Korom Jánosnál volt. Miután pedig a szobaajtó zárján és az ablakokon erőszakos behatolás nyomait látni nem lehetett, nem látszott kizártnak, hogy a tettes a szobába rendes úton, annak kulcsával jutott be.

Korom János kikérdezésekor határozottan állította, hogy a Lantosné lakásának kulcsát tőle 25-én éjjel Zsótér Ferenc vette át.

Nem ok nélkül verte tehát a tiszthelyettes szive, hogy ő az, ő az! A legényt tüstént maga elé hozatta. Sanda tekintetű, korlátolt kinézésű, köpcös, vállas alak. Azonban könnyebb volt a göncöl szekeret az égből lehozni, mint a legényt vallomásra bírni. Maga a megtestesült konokság. Minden vágást ügyesen, hidegvérrel kiparirozott. Esze fogott mint a beretva, éppen nem volt ostobának mondható. A borzalmas gyanusításra mindannyiszor ki-kitört belőle a keserű méltatlankodás:

„Azt a szegény asszonyt már miért bántottam volna? Se haragosom nem volt, se pénze nem volt, hát lehet valakit megölni csak úgy passzióból.“

Vitéz Szakálházi tiszthelyettes csak hagyta. Nagy lélekbuvár ő, bőséges tapasztalataiból nagyon jól tudta, hogy a gonosz lelket takaró hetyke rátartiság csakúgy össze fog esni, mint a léket kapott szélhólyag. Várt, hadd érjék a bűnös. A többit majd megteszik a mardosó önvád és az áldozat véres árnyának fojtogató ölelései.

Másnap a legény már csendesebb, tekintete mind tétovázóbb lesz és hörgő sóhajai szinte szánalmat keltők. Azok az apró, kis, rágó férgek, miket közönségesen lelkiismeretfurdalásnak hívunk, már erősen munkában állanak. De még nem eléggé érett meg a vallomásra. Tagad következetesen, de már kevesebb hévvel és nem oly visszautasító határozottsággal. A tiszthelyettes nem erőlteti.

„Én várhatok, nekem mindegy, hogy a szél mikor veri össze a bokádat! De mégis úgy gondolom, hogy töredelmes vallomással enyhítheted bűnödet. Annál többet érsz vele, minél hamarabb teszed.“

A legény csak sóhajt, de nem szól semmit. A csendőrök elfordulnak és az ablakon egykedvűen bámulják az esőtől paskolt sáros országutat.

Közeleg a barnaszárnyú est. És arra az ijesztő árnyakkal teli néma éjszaka. A legény mind nyugtalanabb lesz. Izeg-mozog, szája tátog, látszik, hogy mondani szeretne valamit. A csendőrök hallgatnak és lassan berendezkednek az éjjeli pihenésre.

Éjfél után 1 órakor a legény felül fekhelyén és reszkető hangon megeszólal:

„Tiszthelyettes úr, már nem bírom tovább, jól mondta, én vagyok a gyilkos. Hallgasson meg, mert a torkom úgy fojtogatja valami, úgy érzem, hogy mindjárt megfulladok.

Junius 26-án hajnali 3 órakor egy tánemulatságból tértem néném lakására. Egy kicsit ittam is mert a mulatságokon ez már így szokás. Levetőztem. A szomszéd szobában a fiatal Szabóné már fenn volt. Az ablakon át láttam, hogy tesz-vesz útra készül. Az ördög felágaskodott bennem. Bezörgettem a menyecskéhez, az szó nélkül beengedett. Ölelgettem, cirógattam, nagyon vágyakoztam rá, de az hidegen és haragosan elutasított. Már nagyon az ördögé lehettem, mert a vágy fergeteg szerűleg tört rám, a menyecskét az ágyra leteperte tem és magamévá tettem.

Amint a szobából távozni akartam — folytatja a gyilkos egy kis lélegzetvétel után — a menyecske szememre vetette gazságomat és mindjárt hozzá is tette, hogy reggel feljelent a csendőrségnél. Én, aki csendőrkézen még sohasem voltam, erre igen megijedtem és egy kezemügyébe eső sörös üveggel az asszonyt fejbe vágtam, aki erre hangtalanul elterült a földön. Ekkor már az eszemet teljesen elvesztettem. Nehogy Szabóné fellármázza a szomszédokat, az asztalról egy vasnyelű kést ragadtam föl és azt a menyecske nyakába, mellébe és oldalába többször markolatig belevágtam. Izgatottságom

oly nagy volt, hogy a véres kést elejtettem. Hiába kerestem, a homályos szobában fellelni nem tudtam. Átugrottam hirtelen néném szobájába és saját bicskámmal visszarohantam a földön vérében fetrengő Szabónéhoz. Aztán addig szurkáltam, míg élet volt benne."

A későbbi boncolás megállapította, hogy Szabónén gyilkosa 23 késszúrást ejtett.

A bestiális gyilkos pokoli vérengzése után lement a Tiszára, ott kését, kezét, ruháját és ingét a vértől megmosta. Útján az áldozat felfogott véréből el-elcsepentett, hogy a nyomozó csendőröket félrevezesse. És amint látjuk, ez majdnem sikerült is neki.

„Estig — vallja tovább a gyilkos — a határban kóboroltam. Éjjel óvatosan visszatértem a lakásba. Láttam, hogy tettem még nincsen felfedezve, így hozzáláttam a holttest eltakarításához. Az istállóban egy méter mélységű gödröt ástam és abba belegyömöszöltem a hullát, Szabóné kínos vergődése közben megszületett 6 hónapos méhmagzattal együtt. A gödröt azután szalmával gondosan befödtem, úgy, hogy arra csak én tudok rátalálni.

Még meg sem virradt, — fejezi be a gyilkos látható megkönyebbüléssel rettentő vallomását — már a szobát is rendbehoztam. A vértócsát a seprővel elmázoltam és a szerteszét freccsenő véreseppeket letörülgettem. Most pedig, tiszthelyettes úr, vasaljon meg és vigyen a Csillagba, mert ott az én helyem."

A szegedi törvényszék 10 évi fegyházra ítélte el.

E szép nyomozás méltó befejezéséül álljon itt a Mindszenti Hirlap e gyilkosságról írt riportjának alábbi kiragadott részlete:

„Községünk számottevő polgárai közül mintegy 20-tagú küldöttség jelent meg vitéz Szakálházi Lajos járási csendőr tiszthelyettes előtt, akinek megköszönték ezen ügyben tanusított erélyes és fáradtságot nem ismerő szorgalmas munkáját, mely által lehetővé vált, hogy a község lakosságát közel két hétig izgalomban tartó gyilkosságnak minden kis részletét kiderítette és az elvetemült gyilkost az igazságszolgáltatás kezére juttatta."

Érhet-e egy csendőrt nagyobb dicséret, mint polgártársainak elismerése, hálája és szeretete? Vitéz Szakálházi tiszthelyettes méltán büszke lehet ez őt ért ritka kitüntetésre, mert annak minden szava a szívekbe van soha el nem halványuló betűkkel beírva.

—•—

SPORT

A csendőrségi országos lövőverseny

A csendőrségi országos lövőverseny folyó évi május hó 24-én folyt le a nagytétényi honvéd lövöldében.

A versenyen valamennyi csendőrkerület valamint az Egyesitett Csendőriskola egy-egy csapattal vett részt. Minden csapat 2 tisztből, 2 altisztből (tiszthelyettesből) és 2 csendőrből állott.

A verseny eredménye a következő volt:

I. Karabély csapatversenyben: 1. Pécsi kerület csapata 6 főrangszámmal; nyerte József főherceg Őfenségének vándordíját. A csapat minden tagja bronzérmet nyert. 2. Debreceni kerület (6); 3. Egyesitett Csendőriskola (7); 4. Szegedi kerület (14); 5. Miskolci kerület (15); 6. Szombathelyi kerület (15); 7. Budapesti kerület (17); 8. Székesfehérvári kerület (18).

II. A karabély egyéni versenyben: 1. Fetter Ferenc főhadnagy E. cs. i. (10) tiszteletdíj és aranyérem; 2. Czékus Ferenc hadnagy Budapest (17) tiszteletdíj és ezüstérem; 3. Gábor Péter százados Debrecen (21) tiszteletdíj és bronzérem; 4. Kovács István 3. oszt. tiszthelyettes Debrecen (29) tiszteletdíj és mint az altisztek közül elsőnek, aranyérem; 5. Kovarcz Emil főhadnagy Pécs (31) tiszteletdíj; 6. Baky László főhadnagy E. Cs. i. (32) tiszteletdíj. A karabély egyéni versenyben az altisztek közül a második Berjanicz Imre 3. oszt. tiszthelyettes Pécs (ezüstérem); harmadik altiszt Kovács Gyula 3. oszt. tiszthelyettes (bronzérem). A csendőrök közül első volt: Koplár Mihály csendőr Pécs (aranyérem): második Kovács Mihály szakaszvezető E. Cs. i.; harmadik pedig Zsom Sándor csendőr (Debrecen).

III. A pisztoly csapatversenyben: 1. Miskolci kerület 458 egységgel. Nyerte a m. kir. honvedség főparancsnokának vándordiját, ezenkivül a csoport minden tagja bronzérmet nyert. 2. Egyesitett Csendőriskola (446); 3. Pécsi kerület (434); 4. Szombathelyi kerület (288); 5. Szegedi kerület (250); 6. Debreceni kerület (171); 7. Budapesti kerület (121); 8. Székesfehérvári kerület (60).

IV. Pisztoly egyéni versenyben: 1. Csürös Gyula százados Miskolc (220) tiszteletdíj és aranyérem; 2. Bertha Ferenc őrmester E. cs. i. (164) tiszteletdíj és aranyérem; 3. Latzkovics László százados E. Cs. i. (131) tiszteletdíj és ezüstérem; 4. vitéz Bojthe Péter 2. oszt. tiszthelyettes Szombathely (131) tiszteletdíj és ezüstérem; 5. Kosztka Agoston őrnagy Miskolc (128) tiszteletdíj. A pisztolylövesben az altisztek közül harmadik volt: Kajcsos István 3. oszt. tiszthelyettes Pécs (bronzérem); a csendőrök között első volt: Sárközi György csendőr Pécs (aranyérem); második: vitéz Kürthy Mihály csendőr Szeged (ezüstérem); harmadik: Hukli Daniel csendőr Miskolc (bronzérem).

A csendőrségi országos atletikai versenyek

A csendőrség országos athletikai versenyei a BBTE. széna-téri sporttelepén, folyó évi junius hó 8-án és 9-én folytak le. A nagyszabású versenyen, mely mindkét napon 15 órától kező estig tartott, megjelent a Kormányzó Úr Őfőméltósága, valamint József és József Ferenc főherceg Őfenségeik is. A nagy és előkelő közönség soraiban ott voltak Nádossy Imre országos főkapitány, br. Than Károly, bádoki Soós Károly, körpényesi Kontz Sándor altábornagyok, Thott Gábor, Lóránth Dénes tábornok, valamint Szählender Béla tábornok a m. kir. csendőrség felügyelője.

Versenybiró volt dr. Nagy József a MASz. képviselője. A versenyt 23 tagu rendezőség rendezte.

Tekintettel arra, hogy az Egyesitett Csendőriskolának a trainirozásra sokkal több és jobb alkalmuk van, mint a közbiztonsági szolgálatot teljesitő alosztályoknak, az Egyesitett Csendőriskolák, illetve a csendőr kerületek versenyzői külön-külön helyeztettek.

A versenyek részletes eredménye a következő volt:

Junius 8-án.

I. 100 méteres sikfutás. Ecsi. 1. Puljer Fülöp szds 12.2 mp. 2. Baky László főhdgy 12.1 mp. 3. Zsengellér József főhdgy. Kerületek: 1. Marsó Lőrinc főhdgy Budapest. 2. Plávenszky Ferenc főhdgy Budapest. 3. Hurth József főhdgy Székesfehérvár. 4. Kontra Kálmán főhdgy Pécs. 5. Kiss Árpád hdgy Szeged. 6. Hesztler József főhdgy Debrecen.

II. Diszkoszvetés. a) Tisztek: Ecsi. 1. Zsengellér József főhdgy 57.70 m. 2. Baky László főhdgy 40.92 m. 3. Revitzky Zsigmond főhdgy 39.27 m. Kerületek: 1. Borovszky Jenő főhdgy Szeged 53.00 m. 2. Bárdió Mihály főhdgy Székesfehérvár 46.20 m. 3. Zajonkovszky Márton g. főhdgy Budapest 45.45 m. 4. Gayer József szds Budapest 45.16 m. 5. Zatoschill Ferenc főhdgy Székesfehérvár 44.04 m. 6. Baitz Ferenc hdgy Szeged 43.33. m. b) Altisztek: Ecsi. 1. Landler Ádám őrmester 46.86 m. 2. Buránszky Jenő őrmester 43.10 m. 3. Szűcs Sándor törzsőrmester 42.40 m. Kerületek: 1. K. Mayer László őrmester Miskolc 47.60 m. 2. Szabó Lajos tiszthelyettes Szombathely 38.50 m. 3. Szigeti Bálint tiszthelyettes Szombathely 34.59 m. 4. Tamás György tiszthelyettes Debrecen 34.29 m. 5. Drózdik Lajos őrmester

Pécs 29.25 m. 6. Kertész Mihály főtörzsőrmester Budapest 29.09 m. c) Legénység: Ecsi. 1. Tóth István őrvezető 47.95 m. 2. Marosi Mihály próbacsendőr 47.50 m. 3. Kovács József őrvezető 45.65 m. Kerületek: 1. Kovács Sándor III. csendőr Pécs 46.75 m. 2. Szalai Márton próbacsendőr Szeged 46.01 m. 3. Pintér István csendőr Székesfehérvár 45.89 m. 4. Kristóf József csendőr Miskolc 43.20 m. 5. Szarka Lajos csendőr Debrecen 42.51 m. 6. Pap István csendőr Szombathely 41.91 m.

III. Távolugrás. a) Tisztek: Ecsi. 1. Puljer Fülöp szds 5.82 m. 2. Baky László főhdgy 5.36 m. 3. Zsengellér József főhdgy 5.20 m. Kerületek: 1. Plávenszky Ferenc főhdgy Budapest 6.17 m. 2. Marsó Lőrinc főhdgy Budapest 5.90 m. 3. Kontra Kálmán főhdgy Pécs 5.47 m. 4. Czékus Ferenc hdgy Budapest 5.31 m. b) Altisztek: Ecsi. 1. Buránszky Imre őrmester 5.51 m. 2. vitéz Rajki István tiszthelyettes 5.44 m. 3. Esztergomi Pál őrmester 5.32 m. Kerületek: 1. K. Mayer László őrmester Miskolc 5.52 m. 2. Boros Emil őrmester Budapest 4.87 m. 3. Drózdik László őrmester Pécs 4.80 m. 4. Jánoska János főtörzsőrmester Budapest 4.62 m. 5. Halász György főtörzsőrmester Szeged 4.37 m. c) Legénység: Ecsi. 1. Sárosdy Rezső őrvezető 5.53 m. 2. Rózsa Sándor tizedes 5.49 m. 3. Koncz Lajos őrvezető 5.21 m. Kerületek: 1. Márton Bálint csendőr Szeged 5.52 m. 2. Kun Jenő csendőr Debrecen 5.33 m. 3. Danitz Ferenc csendőr Budapest 5.19 m. 4. Jakab József csendőr Szombathely 5.09 m. 5. Pál Géza csendőr Pécs 5.06 m. 6. Pető József csendőr Szeged 5.02 m.

IV. 800 méteres sikfutás. Ecsi 1. Puljer Fülöp szds 2 p. 15.5 mp. 2. Baky László főhdgy. Kerületek: 1. Czékus Ferenc hdgy 2 p. 30.5 mp. 2. Dr. Ujlaky László alhadnagy Szombathely. 3. Dr. Dobolyi Lajos főhdgy Szeged.

(Folytatjuk.)

—•—

HIREK

Csendőrségi sportverseny Baján. A Bács-Bodrog vármegyei csendőrparancsnokság állományába tartozó csendőr tiszthelyettesek, altisztek és csendőrök julius 27-én Baján nagyszabású csendőrségi sportversenyt, ezt követőleg pedig népünnepélyt rendeznek. A sportverseny és népünnepély tiszta jövedelmét a csendőrségi sportalap javára fogják fordítani.

Kérelem. Szabó Bódog Niklán (Somogy megye) állomásozó 2. oszt. tiszthelyettes kéri a brassói kerület alsóvisti örsén szolgált Benczó István 3 oszt. tiszthelyettest és Moga Károly csendőrt, továbbá a commandótisztási nyári örsön szolgált Tamási Ignác, Bálint Lajos és Szávuj János csendőröket, akik a pusztacerinai román ütközetben történt megsebesülésének tanúi voltak, hogy címüket vele közöljék.

Balla László MÁV. főkalauz (lakik Szolnokon, Kolónia 10. szám alatt) kéri azt a csendőrt, aki folyó évi március 18-án Tiszaföldvár felől Szajolig utazott és tanúja volt anak, hogy őt a vonaton utazott cigányok megverték, hogy címét vele közölje.

Dicséretek. *A m. kir. belügyminiszter* a Kalocsa körül majdnem három éven át garázdálkodott Szabó István (Nyulik) és 4 társa által elkövetett nagyszámu bűncselekmény kiderítéséért és azok tetteseinek elfogásáért Jakó Béla szegedi kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettesnek 50.000 korona, Roska Imre, Vágó Joachim 2. oszt. tiszthelyetteseknek és Vaszlik István főtörzsőrmesternek 40—40.000 korona pénzjutalmat engedélyezett. Ugyancsak a m. kir. belügyminiszter Stróbli György szegedi kerületbeli 2. oszt. tiszthelyettesnek, Győrfi József 3. oszt. tiszthelyettesnek, Kovács Miklós és Szűcs Sándor főtörzsőrmestereknek 50—50.000 korona, Pap Imre, Dvarszki Sándor és Hrivnák Mihály csendőröknek pedig 40—40.000 korona pénzjutalmat engedélyezett, mert egy 23 tagból állott és üzelmeit hosszabb időn át folytatott tolvajszövetkezetet lelepleztek és annak tagjait elfogták.

A szegedi csendőrkerület parancsnoka Steiner Ottó és Sipos Antal 1. oszt., Miklós István, Vass Lajos és Vági János 2. oszt., Martin Tamás és Péntek József 3. oszt. tiszthelyettesecket okiratilag, Bánfi Ferenc 3. oszt. tiszthelyettest pedig nyilvánosan megdicsérte azért, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt mindenkor fáradhatatlan szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtettek ki; alárendeltjeiket helyesen és célirányosan befolyásolták, örsüket mintaszerű rendben tartották és maguk is példás magaviseletet tanusítottak.

Kardos József és Polgár István főtörzsőrmestereket okiratilag, Oláh Imre és Köpösdi János főtörzsőrmestereket pedig nyilvánosan megdicsérte azért, mert a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb idő óta eredményes tevékenységet fejtettek ki, örsparancsnokukat lelkiismeretesen támogatták és önképzésük terén szép eredményt mutattak fel;

Lantos Rafael 3. oszt. tiszthelyettest okiratilag megdicsérte, mert egy Szentes város környékén garázdálkodott tolvajszövetkezetet ügyes és szakavatott nyomozással leleplezett, az az által elkövetett 17 rendbeli lopást kiderítette és a tetteseket elfogta;

Sipos András főtörzsőrmestert okiratilag, Kozma Sándor csendőrt pedig nyilvánosan megdicsérte, mert Vésztő és Sarkadkeresztur községekben előfordult két gyilkossági és rablási esetet kitartással, ügyességgel és buzgalommal kiderítettek és a tetteseket elfogták;

Rácz Miklós 1. oszt. tiszthelyettest okiratilag, Urbán Mihály főtörzsőrmestert pedig nyilvánosan megdicsérte, mert egy Szentes város környékén elkövetett többrendbeli betöréses lopás tetteseit 121 órán át tartott szakavatott nyomozással kiderítették és elfogták;

Czakó Béla és Hegyesi Imre 3. oszt. tiszthelyettesket, továbbá Afre Ferenc és Ferkó Kálmán főtörzsőrmestereket és Nagy Sándor II. törzsőrmestert okiratilag, Tóth László főtörzsőrmestert és Molnár János csendőrt pedig nyilvánosan megdicsérte, mert egy fő-ből állott veszélyes rablógyilkos bandát ügyesen és szakavatottan lelepleztek és annak tagjait elfogták;

Gál István 3. oszt. tiszthelyettest okiratilag, Ozsvár Kálmán 2. oszt. tiszthelyettest, továbbá Szűcs László főtörzsőrmestert, Pópity Tamás és Polyák Antal csendőröket nyilvánosan megdicsérte, mert a solti örskörletben elkövetett 44 rendbeli különféle bűncselekmény tetteseit hosszas és fáradságos nyomozással kiderítették és elfogták;

Öcsödi Gábor 1. oszt. és Szák János 2. oszt. gazdaszati tiszthelyetteseket okiratilag, Pálmai János, Kádár János 2. oszt. és Szabados Antal 3. oszt. tiszthelyettesket nyilvánosan megdicsérte azért, mert irodai segédmunkási minőségükben mindenkor lelkiismeretes pontosságot és lankadatlan szorgalmat tanusítottak és elöljáró parancsnokukat mindenben lelkiismeretesen támogatták;

A m. kir. miskolczi csendőrkerület parancsnoka Suri András 2. oszt., Szász József, Mészáros János, Incsovics Sándor, Homonnai András 3. oszt. tiszthelyettesket, továbbá Tölgyesi János főtörzsőrmestert, Hudák Antal csendőrt egy, üzelmeit több vármegyére és a megszállott cseh területre is kiterjesztett rablótolvajszövetkezetnek valamint az ezek által elkövetett 48 rendbeli lopásnak, 25 rendbeli orgazdaságnak, 1 rablásnak és 1 sikkasztásnak 490 órán át folytatott fára-

ságos nyomozás során való kiderítéséért és a tettesek elfogásáért okiratilag megdicsérte.

Előléptek: *Főtörzsőrmesterré:* Győrffy Gábor, Benedek Jeremiás, Horváth Sándor IV. és Kovács György budapesti kerületbeli törzsőrmesterek; *őrmesterré* Pap Károly budapesti kerületbeli csendőr.

Házasságot kötöttek: Benedek Andor gazdászati százados Osváth Magda úrhölggyel május 28-án Biharkeresztesen; Mészáros Ödön főhadnagy Székely Katalin úrhölggyel julius 5-én Budapesten; Vas Ferenc miskolczi kerületbeli 3. oszt. thts. özv. Füzessy Dezsőné sz. Kovács P. Annával április 7-én Gyöngyösön; Cseresznyés Pál budapesti kerületbeli 2. oszt. thts. Vrabely Rozáliával julius 7-én Budapesten.

Elhalt: Nagy György szegedi kerületbeli csendőr junius 10-én Szegváron.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. 1. A Ludovika Akadémiára való felvételi kérelmeket julius 31-ig kell beterjeszteni. A részletes feltételeket a Ludovika Akadémia által kiadott tájékoztató tartalmazza, melynek egy példányát címére megküldöttük. 2. Forduljon személyesen az alispáni hivatal illetékes osztályához, ott megadják a szükséges felvilágosítást.

Délpest megye. Polgári állás elnyerése céljából gyakorlati próbaszolgálat céljából való szabadságolását csak akkor kérheti, ha az illetékes polgári hatóság próbaszolgálatra felvette. Ha igényjogosultságának megállapítását már kérte, akkor polgári állás elnyerése iránti kérelmét előterjesztheti akkor is, ha igazolványát még nem kapta meg. A csendőrségnél eltöltött szolgálati éveket állami polgári állásokban minden külön kérelem nélkül hivatalból beszámítják.

Dunántúl. Az őrsparancsnoki (tiszthelyettesi) darj kiválasztása az előljáró parancsnokok feladatát képezi, akik legjobb meggyőződésük szerint természetesen azokat válogatják ki, akiket a legalkalmasabbaknak tartanak. A tanfolyamba való bevezénylés szolgálati időhöz kötve nincsen, egyenlő minősültség esetén természetes, hogy a hosszabb szolgálati idővel biró előnyben részesül; csupán a szolgálati évek száma azonban a tanfolyamra való bevezénylésre jogcímet nem ad. Cikke nem közölhető.

1899. Fekete pantallót csakis az altisztek, tehát az őrmesterek és ennél magasabb rendfokozattal biró egyének viselhetnek.

S. P. thts. „Turul madár" című verse úgy tartalma, mint technikája szempontjából gyenge. Verseket nem közlünk, de különben sem volna közölhető.

K. O. fhgy. A francia főkonzulátus IV. ker. Ferenc József-rakpart 22. szám alatt; az olasz főkonzulátus VIII. ker. Eszterházy-utca 40. szám alatt és a dán-islandi konzulátus V. ker. Nádor-utca 28. szám alatt van. Portugáliának Budapesten nincsen konzulátusa.

D M. thts. Utmesteri tanfolyamra csak akkor mehet, ha próbaszolgálatra felveszik. Kisérje figyelemmel a Budapesti Közlönyben vagy a helyi lapokban megjelenő pályázatokat s megfelelő üresedés esetén kérvényét szolgálati úton adja be. A kérvényt állami utmesteri állásra a kereskedelemügyi miniszter úrhoz, törvényhatósági útmesteri állásra az illető vármegye alispánjához kell címezni. Megjegyezzük, hogy a pályázók száma mindig igen nagy. A küldött bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Bakonyi örs. Ha Ön a közgazdálkodásba való belépése után az alaptőkét egyszerre vagy részletekben teljesen befizette, akkor kiválása esetén nem a befizetett alaptőkére, hanem a közgazdálkodás azon vagyonának megfelelő hányadára van igénye, amellyel az Ön kiválása idején rendelkezett. A részeseknek a közgazdálkodás vagyonának a gyarapodásában vagy csökkenésében arányosan kell részesedniök.

Bajai örs. Kávékonzervet gyárt az Első Kecskeméti Konzervgyár, Kecskemét; fügekávét (kávépótlék) Dick Fidél és Tsa Budapest, Víg-utca 25.

H. Altisztek (őrmestertől felfelé) szolgálaton kívül nikkelezett gyalogtiszti kardot viselhetnek. (1921 junius 28-án kelt 19043/eln. 5. sz. honv. min. rend. 20. pont utolsó bekezdés.)

Karancs 1924. A csendőrök fehér celluloid csillagot, az altisztek sajtolt és fehére lakkozott horganylemezből készült csillagot, a rangosztályba nem sorolt havidijasok pedig ezüst lemezzel borított (sajtolt) csillagot viselnek. (19043/eln. 5. 1921. sz. H. M. rend. 3. pont utolsó bek.)

J. H. Addig, amíg előléptetése állományparancsban kihirdetve nincsen, a magasabb rendfokozati jelvényeket nem viselheti annál kevésbbé, miután az előírt szolgálati idő betöltése az előléptetésre egymagában jogcímet nem ad, ha arra különben nem alkalmas vagy érdemes. Magasabb illetékeinek folyósítását kérje őrskihallgatáson.

Vitéz D. J. csendőr. Folyamodjék szolgálati uton kivételes engedélyért a m. kir. belügyminiszter úrhoz (VI. c. osztály.).

Olvasóink szives figyelmébe!

A Csendőrségi Lapok egyelőre havonta kétszer, 1-én és 15-én jelenik meg. Célja: a csendőrségi szakismeretek és szakirodalom fejlesztése. A lap részére szánt cikkek lehetnek szaktanulmányok, értekezések és ismertetések a csendőrség szervezetét, kiképzését vagy más, a csendőrségi szolgálat fejlesztését érintő kérdésekről, továbbá tanulságos nyomozások szakszerű leirásai, végül a csendőrséget vagy annak egyes tagjait érintő olyan eseményekről szóló tudósítások, amelyek a csendőrség körében általános érdeklődésre számíthatnak. Verseket nem közlünk; egyéb szépirodalmi közleményeket csak kivételesen, a rendelkezésre álló helyhez képest és csak úgy közlünk, ha tárgyukat a csendőrségi életből merítik. A lapban való közlésre szánt minden közleményt kérjük olvashatóan (lehetőleg irógéppel) félhasábosan és a papirlapnak csak az egyik oldalára írni. Cikket nem csak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől is elfogadunk. Névtelenül beküldött cikket nem közölhetünk; de a szerző tetszésére bizzuk azt, hogy cikke neve alatt vagy anélkül jelenjen-e meg. Az elfogadott cikkeket terjedelmük és értékük szerint honoráljuk. A díjazás elfogadásával a cikk a lap tulajdonába megy át, az tehát máshol csak a szerkesztő beleegyezésével közölhető. A szerkesztői üzenetek rovatában a szerkesztőség mindenkinek rendelkezésre áll, de a szolgálattal kapcsolatos és névtelen levelekre nem válaszol; kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, midőn a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy leveleikhez bélyeget ne mellékeljenek. Előfizetést — az adminisztrációs kiadások csökkentése végett — csakis legalább negyedévre fogadhatunk el. Az előfizetési díjat beküldés alkalmával az aranykorona mindenkori hivatalos szorzószáma alapján kérjük kiszámítani. A lap részére szánt levelezéseket ne a szerkesztő nevére, hanem a szerkesztőség címére kérjük küldeni. (Budapest, I. ker. Vár, Országház-utca 30.) A csendőrség tagjainak rövid, — legfeljebb 4 sornyi terjedelmű — levelezésszerű közleményeit díjtalanul közöljük; kereskedelmi hirdetéseket a lap részére a „Palladis" r.-t. (Bulapest, V. ker. Honvéd-utca 10. szám.) vesz fel díjszabás szerint.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas részvénytársaság nyomdája Budapest, V., Honvéd-u. 10. (Telefon: 5—67, 5—68.)

Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.